

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

24 11 20 20 р.

м. Київ

№ 1459

Про затвердження стандарту
професійної (професійно-технічної) освіти
з професії «Водій трамвая»

Відповідно до статті 32 Закону України «Про освіту», статті 32 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», підпункту 15 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630, та наказу Міністерства освіти і науки України від 19 квітня 2019 р. № 530 «Про розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу в 2019 році»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт професійної (професійно-технічної) освіти з професії «Водій трамвая», що додається.
2. Установити, що зазначений у пункті 1 стандарт упроваджується в освітній процес з 01 грудня 2020 року.
3. Директорату професійної освіти (Шумік І.) надавати закладам професійної (професійно-технічної) освіти методично-консультативну допомогу з питань упровадження цього стандарту.
4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24 жовтня 2012 р. № 1154 «Про затвердження державного стандарту професійно-технічної освіти з професії «Водій трамвая».
5. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко І.) у встановленому порядку зробити відмітку у справах архіву.
6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Гарбарука І.

Т. в. о. Міністра

Сергій ШКАРЛЕТ

Міністерство освіти і науки України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від «24» 11 2020 р. № 459

***Стандарт професійної
(професійно-технічної) освіти***

СП(ПТ)О 8323.Н49.31-2020
(позначення стандарту)

Професія: Водій трамвая

Код: 8323

Професійні кваліфікації:

водій трамвая 3 класу;

водій трамвая 2 класу;

водій трамвая 1 класу

***Видання офіційне
Київ - 2020***

Інформація про робочу групу

Розробники

Бобко В. М. – директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Львівській області.

Пікарось О. Ф. – завідувач лабораторії професійної підготовки Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Львівській області, кандидат технічних наук.

Вархов Г. А. – директор Навчально-курсowego комбінату Львівського комунального підприємства «Львівелектротранс».

Кісіль Я. Я. – начальник служби експлуатації трамвайного депо Львівського комунального підприємства «Львівелектротранс».

Карпа В. А. – інженер 1 категорії відділу рухомого складу Львівського комунального підприємства «Львівелектротранс».

Ковалів В. В. – головний інженер Львівського комунального підприємства «Львівелектротранс».

Альохіна М. М. – ревізор з безпеки руху служби безпеки руху Львівського комунального підприємства «Львівелектротранс».

Науковий консультант

Копельчак М. П. – директор Відокремленого структурного підрозділу «Львівський навчально-науковий центр професійної освіти» Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, доцент.

Консультант

Кравець Ю. І. – державний експерт експертної групи з питань змісту та забезпечення якості освіти директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Літературний редактор

Лешко О. В. – методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Львівській області.

Технічний редактор

Лешко О. В. – методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Львівській області.

Керівник робочої групи

Бобко В. М. – директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Львівській області

Загальні положення

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі – СП(ПТ)О) з професії 8323 «Водій трамвая» розроблено відповідно до:

законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про дорожній рух», «Про професійний розвиток працівників», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»;

Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630;

кваліфікаційної характеристики професії 8323 «Водій трамвая» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, випуск 87 «Житлове та комунальне господарство населених пунктів», затвердженого наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 14 червня 1999 р. № 144;

Рамкової програми ЄС щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року;

інших нормативно-правових актів.

СП(ПТ)О є обов'язковим для виконання усіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, що здійснюють (або забезпечують) підготовку, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації кваліфікованих робітників.

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти містить:

титульну сторінку;

інформацію про робочу групу з розроблення СП(ПТ)О;

загальні положення щодо реалізації СП(ПТ)О;

сферу професійної діяльності випускника;

загальнопрофесійний навчальний блок, що містить перелік загальнопрофесійних і ключових компетентностей та їх зміст;

перелік навчальних модулів та професійних компетентностей для кожної кваліфікації;

вимоги до кожної професійної кваліфікації;

вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, професійної кваліфікації вступника;

типовий навчальний план для кожної кваліфікації;

перелік основних засобів навчання.

Загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О

Підготовка кваліфікованих робітників за професією 8323 «Водій трамвая» включає професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації. Підготовка за професією ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом.

Навчальний модуль – логічно завершена складова СП(ПТ)О, що формується на основі кваліфікаційної характеристики, містить навчальний матеріал, необхідний для набуття професійних, загальнопрофесійних і ключових компетентностей з урахуванням потреб роботодавців, сучасних

технологій, новітніх матеріалів.

Структура навчального модуля включає перелік компетентностей та їх зміст.

СП(ПТ)О визначає три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні.

Загальнопрофесійні компетентності – знання та уміння, що є загальними (спільними) для всіх кваліфікацій в межах професії.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні тощо), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію.

Загальнопрофесійні та ключові компетентності набуваються у логічній послідовності впродовж строку освітньої програми та можуть розвиватися у процесі навчання протягом усього життя шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Професійна компетентність – здатність особи в межах визначених повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку.

Професійні компетентності дають особі змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

Тривалість професійної підготовки встановлюється відповідно до освітньої програми в залежності від виду підготовки та визначається робочим навчальним планом.

При організації перепідготовки або навчанні на виробництві строк професійного навчання може бути скороченим з урахуванням наявності документів про освіту або набутого досвіду (неформальна чи інформальна освіта) та визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до діючого законодавства.

Навчальний час здобувача освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання освітніх програм закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Навчальний (робочий) час здобувача освіти в період проходження практичної підготовки на підприємстві встановлюється залежно від режиму його роботи згідно з законодавством.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, навчально-виробничих дільницях, на маневрових майданчиках та безпосередньо на робочих місцях.

Маневровий майданчик повинен мати тверде покриття та бути обладнаний відповідними засобами, що виключають рух по ньому сторонніх автотранспортних засобів та пішоходів, а також бути відокремленим від руху громадського транспорту. Навчальний майданчик для керування навчальним трамваєм повинен бути обладнаний наступними елементами: дорожня розмітка; дорожні знаки (пішохідний перехід, стоянка заборонена, стоп,

поворот праворуч/ліворуч, зупинка, обмеження швидкості, другорядна дорога); світлофор; протишерстна/пошерстна стрілка, зупиночний майданчик для посадки/висадки пасажирів.

Розміри майданчика повинні забезпечувати розміщення всіх його елементів з урахуванням відстані, достатньої для виконання навчальних вправ. Елементи, що розміщені на майданчику, повинні бути відокремлені вертикальними стійками, що встановлюються на спеціальних підставках.

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників за професійною кваліфікацією включає розподіл навчального навантаження між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою; консультації; кваліфікаційну атестацію. У типовому навчальному плані визначено загальну кількість годин для оволодіння кожною професійною кваліфікацією та розподіл годин між навчальними модулями. Години, відведені на консультації, не враховуються в загальному фонді навчального часу.

Робочі навчальні програми підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації розробляються самостійно закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють підготовку (підвищення кваліфікації) кваліфікованих робітників.

Робочі навчальні плани та програми для підготовки кваліфікованих робітників розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти за погодженням із роботодавцями та органами управління освітою на основі СП(ПТ)О.

Робочі навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників визначають графік освітнього процесу, навчальні предмети, їх погодинний розподіл та співвідношення між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою.

Робочі навчальні програми для підготовки кваліфікованих робітників визначають зміст навчальних предметів відповідно до компетентностей та тематичний погодинний розподіл відповідно до робочих навчальних планів.

Перелік основних засобів навчання розроблено відповідно до потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

За результатами здобуття кожної професійної кваліфікації проводиться кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей та визначається параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє». Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинних нормативно-правових актів.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти організовують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань можуть долучатися до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен здобувач освіти повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинних

нормативно-правових актів з питань охорони праці. При складанні робочих навчальних планів та програм необхідно врахувати, що при професійному (професійно-технічному) навчанні на вивчення предмета «Охорона праці» потрібно виділити не менше 30 годин навчального часу, а при підвищенні кваліфікації та перепідготовці – не менше 15 годин (п.2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 р. № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 р. за № 231/10511).

Питання з охорони праці, що стосуються технологічного виконання робіт, застосування матеріалів, обладнання чи інструментів включаються до робочих навчальних програм з предметів професійно-теоретичної підготовки.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після перевірки знань з охорони праці, професійно-теоретичної підготовки, вмінь та навичок з виробничого навчання.

Кваліфікаційна атестація проводиться закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами, організаціями та включає теоретичну і практичну частину.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом освіти разом з роботодавцями і ґрунтуються на компетентнісному підході відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів і погоджуються з регіональними органами освіти.

Присвоєння кваліфікації водія трамвая 3-го класу проводиться державною кваліфікаційною комісією відповідно до Положення про порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійно-технічну освіту, що затверджене спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики України і Міністерства освіти України від 31 грудня 1998 р. № 201/469, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 березня 1999 р. за № 124/3417.

Здобувачу освіти, який при професійному (професійно-технічному) навчанні опанував відповідну освітню програму за кваліфікацією водія трамвая 3-го класу й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» та видається свідоцтво кваліфікованого робітника державного зразка.

Особі, яка при перепідготовці опанувала освітню програму за кваліфікацією водія трамвая 3-го класу та успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, видається свідоцтво про присвоєння професійної кваліфікації.

Особі, яка при підвищенні кваліфікації опанувала відповідну освітню програму та успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, видається свідоцтво про підвищення професійної кваліфікації.

Сфера професійної діяльності:

КВЕД ДК 009:2010

Секція Н – Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність.

Розділ 49 – Наземний і трубопровідний транспорт.

Група 49.3 – Інший пасажирський наземний транспорт.

Клас 49.31 – Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення.

Загальнопрофесійний блок

Перелік та зміст загальнопрофесійних і ключових компетентностей

№ з/п	Найменування компетентності	Зміст компетентностей
1	Підприємницька компетентність	Знати: основні тенденції економічного розвитку сфери міського регулярного електричного транспорту; основи діяльності підприємства як суб'єкта господарювання в умовах ринкової економіки; загальну характеристику міського регулярного електричного транспорту як складової житлово-комунального комплексу; основи підприємницької діяльності; механізми відкриття власної справи. Уміти: створювати та презентувати бізнес-план.
2	Громадянські, соціальні та навчальні компетентності	Знати: основи трудового законодавства; основні трудові права та обов'язки працівників; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору (контракту); підстави припинення трудового договору(контракту); соціальні гарантії та соціальний захист на підприємстві; види та порядок надання відпусток; способи вирішення трудових спорів. Здатність: працювати в команді; відповідально ставитися до професійної діяльності; самостійно приймати рішення; діяти в нестандартних ситуаціях; планувати трудову діяльність; знаходити та набувати нових знань, умінь і навичок; визначати навчальні цілі та способи їх досягнення; оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя; використовувати професійну лексику та термінологію; дотримуватися професійної етики та етикету; запобігати виникненню конфліктних ситуацій.
3	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Знати: поняття про інформацію та інформаційні технології; інформаційно-комунікаційні засоби трамвая; способи пошуку, обробки, зберігання та передачі інформації. Уміти: використовувати інформаційно-комунікаційні засоби трамвая; надавати інформацію пасажиром під час роботи на лінії; здійснювати пошук, обробку, зберігання та передачу інформації.
4	Технологічна компетентність	Знати: основи законодавства України у сфері безпеки дорожнього

		руху; правила дорожнього руху; основи безпеки дорожнього руху; дорожні умови; будову механічного, електричного, пневматично-гідравлічного обладнання, яка передбачена ПЕТТ трамваїв; експлуатаційні властивості трамвая та прийоми безпечного керування ним; розклад, режими руху, що забезпечують економію електроенергії; правила посадки і висадки пасажирів, навантаження і розвантаження вантажів; порядок та способи оплати за проїзд; загальні положення медичного забезпечення безпеки дорожнього руху; основи професійної етики та етикету водія; норми і стандарти поведінки людини; основи психології, правила спілкування з пасажирами; основи психофізіології праці водія; основи анатомії та фізіології людини; небезпечні для життя людини стани; послідовність дій у наданні допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод; вплив алкоголю, наркотичних речовин та лікарських препаратів на працездатність водія. Уміти: застосовувати вимоги Правил дорожнього руху під час руху та перевезення пасажирів; запобігати дорожньо-транспортним пригодам; прогнозувати розвиток дорожньо-транспортної ситуації; надавати першу домедичну допомогу потерпілим; попереджувати і усувати стресовий стан; використовувати прийоми самоконтролю і регулювання психофізіологічного стану; дотримуватися культури водіння та обслуговування пасажирів з метою запобігання конфліктним ситуаціям; інформувати пасажирів на лінії.
5	Компетентність у сфері охорони праці	Знати: нормативно-правові акти з питань охорони праці; основи безпеки праці в міському електричному транспорті; правила технічної експлуатації електроустановок споживачів; правила безпечної експлуатації електрозахисних засобів; правила безпеки під час підготовки рухомого складу до випуску на лінію та заїзду в депо; правила безпеки для водіїв під час роботи на лінії; правила безпеки під час виникнення аварійних ситуацій та основи пожежної безпеки, правила виробничої санітарії та гігієни; правила та засоби надання долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків; вимоги до проведення медичних оглядів; вимоги інструкцій підприємства з охорони праці. Уміти: визначати необхідні засоби індивідуального та колективного

		захисту, їх справність, правильно їх застосовувати; застосовувати первинні засоби пожежогасіння; надавати долікарську допомогу потерпілим у разі нещасних випадків; використовувати, в разі необхідності, засоби попередження й усунення природних та непередбачених виробничих негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо).
6	Енергоефективна та екологічна компетентність	Знати: основи енергоефективності; способи енергоефективного використання матеріалів та ресурсів в професійній діяльності та в побуті; основи раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів; способи збереження та захисту екології в професійній діяльності та в побуті.

Професійна кваліфікація: водій трамвая 3 класу
Перелік навчальних модулів та професійних компетентностей

№ з/п	Код модуля	Назва навчального модуля	Назва професійної компетентності
1.	BT-3.1	Підготовка трамвая до експлуатації	1.Перевірка технічного стану та підготовка вагона (поїзда) перед виїздом на лінію. 2.Оцінка придатності вагона (поїзда) до експлуатації перед виїздом на лінію. 3.Оформлення поїзної документації і заявки на усунення несправностей вагона (поїзда), оцінка якості їх виконання.
2.	BT-3.2	Робота на лінії	1.Керування трамваем в умовах маневрового майданчика. 2.Керування трамвайними вагонами, які експлуатуються на даному підприємстві, їх зчеплення та буксирування. 3.Водіння трамвая на маршрутах різної складності та з різною інтенсивністю руху. 4.Водіння трамвая в особливих умовах та в осінньо-зимовий період. 5.Контроль дотримання правил посадки і висадки пасажирів, навантаження і розвантаження вантажів. 6.Візуальне визначення в процесі руху несправностей спецчастин контактної мережі і рейкового полотна, вузлів та агрегатів трамвайних вагонів і прийняття рішення про можливість подальшої експлуатації вагона (поїзда). 7.Усунення дрібних експлуатаційних несправностей, що виникли під час роботи на лінії і не вимагають розбирання механізмів. 8.Повернення трамвайного вагона (поїзда) в депо.

Вимоги до професійної кваліфікації: водій трамвая 3 класу

Кваліфікаційна характеристика

Завдання та обов'язки. Керує трамвайними вагонами та 2-складовими поїздами, які експлуатуються на даному підприємстві, з додержанням розкладу, режимів руху, що забезпечують економію електроенергії, правил безпеки руху в депо і на лінії з урахуванням особливостей водіння в осінньо-зимовий період. Здійснює зчеплення і розчеплення 2-складових поїздів під час буксирування і керує поїздом, що буксирується. Перевіряє технічний стан і виконує роботи з технічної підготовки вагона (поїзда) перед виїздом на лінію і після повернення в депо. Оцінює придатність вагона (поїзда) до експлуатації перед виїздом на лінію. Оформлює поїзну документацію і заявки на усунення несправностей вагона (поїзда), оцінює якість їх виконання. Визначає несправність агрегату, вузла на лінії і приймає рішення про можливість подальшої експлуатації вагона (поїзда). Усуває дрібні експлуатаційні несправності, що виникли під час роботи на лінії і не вимагають розбирання механізмів. Бере участь у технічному обслуговуванні вагонів (поїздів). Візуально визначає в процесі руху несправності спецчастин контактної мережі і рейкового полотна. Контролює дотримання правил посадки і висадки пасажирів, навантаження і розвантаження вантажів. Оголошує з використанням радіоустановки назви пунктів зупинки, порядок оплати за проїзд. Оцінює дорожні обставини у разі виникнення несправностей вагона (поїзда), рейкового полотна, контактної мережі і вживає заходів щодо запобігання або усунення аварії і затримок руху інших транспортних засобів. Вибирає слушний момент для закривання дверей і рушання з місця на зупинках в умовах часу "пик", знаходить засоби впливу на пасажирів, спрямовані на запобігання конфліктам і підвищення рівня культури обслуговування.

Повинен знати: будову, принцип дії і можливі несправності трамвайних вагонів, що експлуатуються на даному підприємстві, їх обладнання; Правила дорожнього руху, технічної експлуатації та користування трамваем; існуючі форми проїзних квитків; інструкцію з економії електроенергії; особливості водіння трамваїв в осінньо-зимовий період; порядок роботи у разі безкондукторного обслуговування пасажирів; профіль та особливості дороги на маршруті, що обслуговується; порядок експлуатації рухомого складу на маршрутах з важкими умовами руху; порядок оформлення поїзної документації; періодичність оглядів і ремонтів трамваїв, правила користування радіоустановкою і компостерами; інструкції щодо зчеплення-розчеплення поїздів та їх буксирування і технічного обслуговування; характер можливих несправностей спецчастин контактної мережі і рейкового полотна, основи психології, правила спілкування з пасажирями.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка за спеціальною програмою, без вимог до стажу роботи. Наявність посвідчення водія транспортного засобу.

Вік по закінченні навчання – не менше 21 року (відповідно до вимог Закону України «Про дорожній рух»).

Типовий навчальний план
Професійна кваліфікація: водій трамвая 3 класу
Загальний фонд навчального часу – 428 годин

№ з/п	Розділи	Всього годин	ЗПБ	ВТ-3.1	ВТ-3.2
1	Загальнопрофесійна підготовка	218	168	50	
2	Професійно-теоретична підготовка	97		97	
3	Професійно-практична підготовка	98			98
4	Консультації	8			
5	Державна кваліфікаційна атестація	7			
6	Загальний обсяг навчального часу (без п.п.4, 5)	413	168	147	98

Професійна кваліфікація: водій трамвая 2 класу
Перелік навчальних модулів та професійних компетентностей

№ з/п	Код модуля	Назва навчального модуля	Назва професійної компетентності
1.	ВТ – 2.1	Експлуатація та ремонт трамваїв	1. Усунення виниклих під час роботи на лінії експлуатаційних несправностей вагонів, вузлів, що потребують часткового розбирання механізмів. 2. Застосовує обладнання, контрольно-вимірювальні прилади та інструменти під час планових оглядів.
2.	ВТ – 2.2	Керування трамваями	1. Керування 3-складовими трамвайними поїздами, які експлуатуються на даному підприємстві. 2. Проведення обкатки вагонів (поїздів) після ремонту. 3. Виконання маневрових робіт, буксирування 3-складових поїздів.

Вимоги до професійної кваліфікації: водій трамвая 2 класу
Кваліфікаційна характеристика

Завдання та обов'язки. Керує 3-складовими трамвайними поїздами, які експлуатуються на даному підприємстві. Здійснює обкатку вагонів (поїздів) після ремонту. Виконує маневрові роботи, буксирує 3-складові поїзди. Усуває виниклі під час роботи на лінії експлуатаційні несправності вагонів, вузлів, що потребують часткового розбирання механізмів. Застосовує обладнання, контрольно-вимірювальні прилади та інструменти під час планових оглядів.

Повинен знати: будову, принцип дії і характер можливих несправностей трамвайних вагонів, що експлуатуються на даному підприємстві, їх обладнання; Правила дорожнього руху, технічної експлуатації та користування трамваем; існуючі форми проїзних квитків; інструкцію з економії електроенергії; особливості водіння трамваїв в осінньо-зимовий період; порядок роботи у разі безкондукторного обслуговування пасажирів;

профіль та особливості дороги на маршруті, що обслуговується; порядок експлуатації рухомого складу на маршрутах з важкими умовами руху; порядок оформлення поїзної документації; періодичність оглядів і ремонтів трамваїв; правила користування радіоустановкою і компостерами; інструкції щодо зчеплення-розчеплення поїздів та їх буксирування і технічного обслуговування; характер можливих несправностей спецчастин контактної мережі і рейкового полотна; основи психології, правила спілкування з пасажирями; правила користування контрольно-вимірювальними приладами та обладнанням і інструментами для проведення огляду трамвая.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка за спеціальною програмою. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією водія трамвая 3 класу — не менше 1 року. Наявність посвідчення водія транспортного засобу.

Типовий навчальний план
Професійна кваліфікація: водій трамвая 2 класу
Загальний фонд навчального часу – 78 годин

№ з/п	Розділи	Всього годин	ВТ-2.1	ВТ-2.2
1.	Професійно-теоретична підготовка	35	35	
2.	Професійно-практична підготовка	28		28
3.	Кваліфікаційна пробна робота	7		
4.	Консультації	8		
5.	Кваліфікаційна атестація	7		
6.	Загальний обсяг навчального часу (без п.п.3,4)	63	35	28

Професійна кваліфікація: водій трамвая 1 класу
Перелік навчальних модулів та професійних компетентностей

№ з/п	Код модуля	Назва навчального модуля	Назва професійної компетентності
1.	ВТ – 1.1	Ремонт трамваїв	1. Усунення виниклих під час роботи на лінії експлуатаційних несправностей вагонів, що потребують розбирання механізмів. 2. Застосування обладнання, контрольно-вимірювальних приладів і спеціального інструменту під час планових ремонтів у депо.
2.	ВТ – 1.2	Керування трамвайними вагонами (поїздами)	1. Керування трамвайними поїздами та зчепленими вагонами усіх типів, що експлуатуються на підприємстві.

Вимоги до професійної кваліфікації: водій трамвая 1 класу
Кваліфікаційна характеристика

Завдання та обов'язки. Керує трамвайними поїздами та зчепленими вагонами усіх типів. Усуває виниклі під час роботи на лінії експлуатаційні

несправності вагонів, що потребують розбирання механізмів. Застосовує обладнання, контрольно-вимірювальні прилади і спеціальний інструмент під час планових ремонтів у депо.

Повинен знати: будову, принцип дії і характер можливих несправностей трамвайних вагонів усіх типів; Правила дорожнього руху, технічної експлуатації та користування трамваєм; існуючі форми проїзних квитків; інструкцію з економії електроенергії; особливості водіння трамваїв в осінньо-зимовий період; порядок роботи у разі безкондукторного обслуговування пасажирів; профіль та особливості дороги на маршруті, що обслуговується; порядок експлуатації рухомого складу на маршрутах з важкими умовами руху; порядок оформлення поїзної документації; періодичність оглядів і ремонтів трамваїв; правила користування радіоустановкою і компостерами; інструкції щодо зчеплення-розчеплення поїздів та їх буксирування і технічного обслуговування; характер можливих несправностей спецчастин контактної мережі і рейкового полотна; основи психології, правила спілкування з пасажирями; правила користування контрольно-вимірювальними приладами та обладнанням і інструментами для проведення огляду трамвая.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка за спеціальною програмою. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за кваліфікацією водія трамвая 2 класу — не менше 2 років. Наявність посвідчення водія транспортного засобу.

Типовий навчальний план
Професійна кваліфікація: водій трамвая 1 класу
Загальний фонд навчального часу – 78 годин

№ з/п	Розділи	Всього годин	ВТ-1.1	ВТ-1.2
1.	Професійно-теоретична підготовка	35	35	
2.	Професійно-практична підготовка	28		28
3.	Консультації	8		
4.	Кваліфікаційна атестація	7		
5.	Загальний обсяг навчального часу (без п.п.3.4)	63	35	28

Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 15 осіб	Прим.
		Для індивід. користування	Для груп. користування
1	Навчально-наочні посібники		
	Будова трамвая		комплект
	Експлуатація трамвайних вагонів		комплект
	Дорожня розмітка та її застосування на дорогах, мостах, шляхопроводах та в інших місцях		комплект
	Розміщення транспортних засобів на проїзній частині, маневрувань, обгону, проїзду залізничних переїздів, перевезення людей і		комплект

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 15 осіб	Прим.	
		Для індивід. користування	Для груп. користування	
	вантажів, руху в колоні, технічного стану і обладнання транспортних засобів номерними, пізнавальними та попереджувальними знаками, написами і позначеннями			
	Технічні прийоми безпечного керування транспортним засобом в різних дорожніх і гідрометеорологічних умовах		комплект	
	Медична аптечка (АМА – 2)		1	
2	Мультимедійні засоби візуалізації навчального матеріалу. Комп'ютерні засоби підготовки			
	Комп'ютери	1	15	
	Комп'ютерна програма з правил дорожнього руху	1	15	
	Комп'ютерна програма з безпеки дорожнього руху	1	15	
	Відеоуроки з правил дорожнього руху			
	Відеоуроки з безпеки дорожнього руху			
	Відеоматеріали з будови трамвайних вагонів		комплект	
	Відеоматеріали з надання долікарської допомоги учасникам дорожнього руху			
3	Навчальний трамвай		8	
4	Навчальний трамвай спарений (для міст, де використовується рух трамвая за системою багатьох одиниць)		8	
5	Маневровий майданчик		1	